

Z A K O N

O POTVRĐIVANJU MEĐUNARODNE KONVENCIJE O POMORSKIM PRIVILEGIJAMA I HIPOTEKAMA

Član 1.

Potvrđuje se Međunarodna konvencija o pomorskim privilegijama i hipotekama, sačinjena u Ženevi, 6. maja 1993. godine u originalu na arapskom, kineskom, engleskom, francuskom, ruskom i španskom jeziku.

Član 2.

Tekst Međunarodne konvencije o pomorskim privilegijama i hipotekama u originalu na engleskom jeziku i u prevodu na srpski jezik glasi:

International Convention on Maritime Liens and Mortgages

THE STATES PARTIES TO THIS CONVENTION,

CONSCIOUS of the need to improve conditions for ship financing and the development of national merchant fleets,

RECOGNIZING the desirability of international uniformity in the field of maritime liens and mortgages, and therefore

CONVINCED of the necessity for an international legal instrument governing maritime liens and mortgages,

HAVE DECIDED to conclude a Convention for this purpose and have therefore agreed as follows:

Article 1

Recognition and enforcement of mortgages, "hypothèques" and charges

Mortgages, "hypothèques" and registrable charges of the same nature, which registrable charges of the same nature will be referred to hereinafter as "charges", effected on seagoing vessels shall be recognized and enforceable in States Parties provided that:

(a) Such mortgages, "hypothèques" and charges have been effected and registered in accordance with the law of the State in which the vessel is registered;

(b) The register and any instruments required to be deposited with the registrar in accordance with the law of the State in which the vessel is registered are open to public inspection, and that extracts from the register and copies of such instruments are obtainable from the registrar; and

(c) Either the register or any instruments referred to in subparagraph (b) specifies at least the name and address of the person in whose favour the mortgage, "hypothèque" or charge has been effected or that it has been issued to bearer, the maximum amount secured, if that is a requirement of the law of the State of registration or if that amount is specified in the instrument creating the mortgage, "hypothèque" or charge, and the date and other particulars which, according to the law of the State of registration, determine the ranking in relation to other registered mortgages, "hypothèques" and charges.

Article 2

Ranking and effects of mortgages, "hypothèques" and charges

The ranking of registered mortgages, "hypothèques" or charges as between themselves and, without prejudice to the provisions of this Convention, their effect in regard to third parties shall be determined by the law of the State of registration; however, without prejudice to the provisions of this Convention, all matters relating to the procedure of enforcement shall be regulated by the law of the State where enforcement takes place.

Article 3

Change of ownership or registration

1. With the exception of the cases provided for in articles 11 and 12, in all other cases that entail the deregistration of the vessel from the register of a State Party, such State Party shall not permit the owner to deregister the vessel unless all registered mortgages, "hypothèques" or charges are previously deleted or the written consent of all holders of such mortgages, "hypothèques" or charges is obtained. However, where the deregistration of the vessel is obligatory in accordance with the law of a State Party, otherwise than as a result of a voluntary sale, the holders of registered mortgages, "hypothèques" or charges shall be notified of the pending deregistration in order to enable such holders to take appropriate action to protect their interests; unless the holders consent, the deregistration shall not be implemented earlier than after a lapse of a reasonable period of time which shall be not less than three months after the relevant notification to such holders.

2. Without prejudice to article 12, paragraph 5, a vessel which is or has been registered in a State Party shall not be eligible for registration in another State Party unless either:

(a) A certificate has been issued by the former State to the effect that the vessel has been deregistered; or

(b) A certificate has been issued by the former State to the effect that the vessel will be deregistered with immediate effect, at such time as the new registration is effected. The date of deregistration shall be the date of the new registration of the vessel.

Article 4

Maritime liens

1. Each of the following claims against the owner, demise charterer, manager or operator of the vessel shall be secured by a maritime lien on the vessel:

(a) Claims for wages and other sums due to the master, officers and other members of the vessel's complement in respect of their employment on the vessel, including costs of repatriation and social insurance contributions payable on their behalf;

(b) Claims in respect of loss of life or personal injury occurring, whether on land or on water, in direct connection with the operation of the vessel;

(c) Claims for reward for the salvage of the vessel;

(d) Claims for port, canal, and other waterway dues and pilotage dues;

(e) Claims based on tort arising out of physical loss or damage caused by the operation of the vessel other than loss of or damage to cargo, containers and passengers' effects carried on the vessel.

2. No maritime lien shall attach to a vessel to secure claims as set out in subparagraphs (b) and (e) of paragraph 1 which arise out of or result from:

(a) Damage in connection with the carriage of oil or other hazardous or noxious substances by sea for which compensation is payable to the claimants pursuant to international conventions or national law providing for strict liability and compulsory insurance or other means of securing the claims; or

(b) The radioactive properties or a combination of radioactive properties with toxic, explosive or other hazardous properties of nuclear fuel or of radioactive products or waste.

Article 5

Priority of maritime liens

1. The maritime liens set out in article 4 shall take priority over registered mortgages, "hypothèques" and charges, and no other claim shall take priority over such maritime liens or over such mortgages, "hypothèques" or charges which comply with the requirements of article 1, except as provided in paragraphs 3 and 4 of article 12.
2. The maritime liens set out in article 4 shall rank in the order listed, provided however that maritime liens securing claims for reward for the salvage of the vessel shall take priority over all other maritime liens which have attached to the vessel prior to the time when the operations giving rise to the said liens were performed.
3. The maritime liens set out in each of subparagraphs (a), (b), (d) and (e) of paragraph 1 of article 4 shall rank *pari passu* as between themselves.
4. The maritime liens securing claims for reward for the salvage of the vessel shall rank in the inverse order of the time when the claims secured thereby accrued. Such claims shall be deemed to have accrued on the date on which each salvage operation was terminated.

Article 6

Other maritime liens

Each State Party may, under its law, grant other maritime liens on a vessel to secure claims, other than those referred to in article 4, against the owner, demise charterer, manager or operator of the vessel, provided that such liens:

- (a) Shall be subject to the provisions of articles 8, 10 and 12;
- (b) Shall be extinguished
 - (i) after a period of 6 months, from the time when the claims secured thereby arose unless, prior to the expiry of such period, the vessel has been arrested or seized, such arrest or seizure leading to a forced sale; or
 - (ii) at the end of a period of 60 days following a sale to a *bona fide* purchaser of the vessel, such period to commence on the date on which the sale is registered in accordance with the law of the State in which the vessel is registered following the sale;whichever period expires first; and
- (c) Shall rank after the maritime liens set out in article 4 and also after registered mortgages, "hypothèques" or charges which comply with the provisions of article 1.

Article 7

Rights of retention

1. Each State Party may grant under its law a right of retention in respect of a vessel in the possession of either:
 - (a) A shipbuilder, to secure claims for the building of the vessel; or

(b) A shiprepairer, to secure claims for repair, including reconstruction of the vessel, effected during such possession.

2. Such right of retention shall be extinguished when the vessel ceases to be in the possession of the shipbuilder or shiprepairer, otherwise than in consequence of an arrest or seizure.

Article 8

Characteristics of maritime liens

Subject to the provisions of article 12, the maritime liens follow the vessel, notwithstanding any change of ownership or of registration or of flag.

Article 9

Extinction of maritime liens by lapse of time

1. The maritime liens set out in article 4 shall be extinguished after a period of one year unless, prior to the expiry of such period, the vessel has been arrested or seized, such arrest or seizure leading to a forced sale.

2. The one-year period referred to in paragraph 1 shall commence:

(a) With respect to the maritime lien set out in article 4, paragraph 1(a), upon the claimant's discharge from the vessel;

(b) With respect to the maritime liens set out in article 4, paragraph 1(b) to (e), when the claims secured thereby arise;

and shall not be subject to suspension or interruption, provided, however, that time shall not run during the period that the arrest or seizure of the vessel is not permitted by law.

Article 10

Assignment and subrogation

1. The assignment of or subrogation to a claim secured by a maritime lien entails the simultaneous assignment of or subrogation to such a maritime lien.

2. Claimants holding maritime liens may not be subrogated to the compensation payable to the owner of the vessel under an insurance contract.

Article 11

Notice of forced sale

1. Prior to the forced sale of a vessel in a State Party, the competent authority in such State Party shall ensure that notice in accordance with this article is provided to:

(a) The authority in charge of the register in the State of registration;

(b) All holders of registered mortgages, "hypothèques" or charges which have not been issued to bearer;

(c) All holders of registered mortgages, "hypothèques" or charges issued to bearer and all holders of the maritime liens set out in article 4, provided that the competent authority conducting the forced sale receives notice of their respective claims; and

(d) The registered owner of the vessel.

2. Such notice shall be provided at least 30 days prior to the forced sale and shall contain either:

(a) The time and place of the forced sale and such particulars concerning the forced sale or the proceedings leading to the forced sale as the authority in a State Party conducting the proceedings shall determine is sufficient to protect the interests of persons entitled to notice; or,

(b) If the time and place of the forced sale cannot be determined with certainty, the approximate time and anticipated place of the forced sale and such particulars concerning the forced sale as the authority in a State Party conducting the proceedings shall determine is sufficient to protect the interests of persons entitled to notice.

If notice is provided in accordance with subparagraph (b), additional notice of the actual time and place of the forced sale shall be provided when known but, in any event, not less than seven days prior to the forced sale.

3. The notice specified in paragraph 2 of this article shall be in writing and either given by registered mail, or given by any electronic or other appropriate means which provide confirmation of receipt, to the persons interested as specified in paragraph 1, if known. In addition, the notice shall be given by press announcement in the State where the forced sale is conducted and, if deemed appropriate by the authority conducting the forced sale, in other publications.

Article 12

Effects of forced sale

1. In the event of the forced sale of the vessel in a State Party, all registered mortgages, "hypothèques" or charges, except those assumed by the purchaser with the consent of the holders, and all liens and other encumbrances of whatsoever nature, shall cease to attach to the vessel, provided that:

(a) At the time of the sale, the vessel is in the area of the jurisdiction of such State; and

(b) The sale has been effected in accordance with the law of the said State and the provisions of article 11 and this article.

2. The costs and expenses arising out of the arrest or seizure and subsequent sale of the vessel shall be paid first out of the proceeds of sale. Such costs and expenses include, *inter alia*, the costs for the upkeep of the vessel and the crew as well as wages, other sums and costs referred to in article 4, paragraph 1(a), incurred from the time of arrest or seizure. The balance of the proceeds shall be distributed in accordance with the provisions of this Convention, to the extent necessary to satisfy the respective claims. Upon satisfaction of all claimants, the residue of the proceeds, if any, shall be paid to the owner and it shall be freely transferable.

3. A State Party may provide in its law that, in the event of the forced sale of a stranded or sunken vessel following its removal by a public authority in the interest of safe navigation or the protection of the marine environment, the costs of such removal shall be paid out of the proceeds of the sale, before all other claims secured by a maritime lien on the vessel.

4. If at the time of the forced sale the vessel is in the possession of a shipbuilder or of a shiprepairer who under the law of the State Party in which the sale takes place enjoys a right of retention, such shipbuilder or shiprepairer must surrender possession of the vessel to the purchaser but is entitled to obtain satisfaction of his

claim out of the proceeds of sale after the satisfaction of the claims of holders of maritime liens mentioned in article 4.

5. When a vessel registered in a State Party has been the object of a forced sale in any State Party, the competent authority shall, at the request of the purchaser, issue a certificate to the effect that the vessel is sold free of all registered mortgages, "hypothèques" or charges, except those assumed by the purchaser, and of all liens and other encumbrances, provided that the requirements set out in paragraph I (a) and (b) have been complied with. Upon production of such certificate, the registrar shall be bound to delete all registered mortgages, "hypothèques" or charges except those assumed by the purchaser, and to register the vessel in the name of the purchaser or to issue a certificate of deregistration for the purpose of new registration, as the case may be.

6. States Parties shall ensure that any proceeds of a forced sale are actually available and freely transferable.

Article 13

Scope of application

1. Unless otherwise provided in this Convention, its provisions shall apply to all seagoing vessels registered in a State Party or in a State which is not a State Party, provided that the latter's vessels are subject to the jurisdiction of the State Party.

2. Nothing in this Convention shall create any rights in, or enable any rights to be enforced against, any vessel owned or operated by a State and used only on Government non-commercial service

Article 14

Communication between States Parties

For the purpose of articles 3, 11 and 12, the competent authorities of the States Parties shall be authorized to correspond directly between themselves.

Article 15

Conflict of conventions

Nothing in this Convention shall affect the application of any international convention providing for limitation of liability or of national legislation giving effect thereto.

Article 16

Temporary change of flag

If a seagoing vessel registered in one State is permitted to fly temporarily the flag of another State, the following shall apply:

(a) For the purposes of this article, references in this Convention to the "State in which the vessel is registered" or to the "State of registration" shall be deemed to be references to the State in which the vessel was registered immediately prior to the change of flag, and references to "the authority in charge of the register" shall be deemed to be references to the authority in charge of the register in that State.

(b) The law of the State of registration shall be determinative for the purpose of recognition of registered mortgages, "hypothèques" and charges.

(c) The State of registration shall require a cross-reference entry in its register specifying the State whose flag the vessel is permitted to fly temporarily; likewise, the State whose flag the vessel is permitted to fly temporarily shall require that the authority in charge of the vessel's record specifies by a cross-reference in the record the State of registration.

(d) No State Party shall permit a vessel registered in that State to fly temporarily the flag of another State unless all registered mortgages, "hypothèques" or charges on that vessel have been previously satisfied or the written consent of the holders of all such mortgages, "hypothèques" or charges has been obtained.

(e) The notice referred to in article II shall be given also to the competent authority in charge of the vessel's record in the State whose flag the vessel is permitted to fly temporarily.

(f) Upon production of the certificate of deregistration referred to in article 12, paragraph 5, the competent authority in charge of the vessel's record in the State whose flag the vessel is permitted to fly temporarily shall, at the request of the purchaser, issue a certificate to the effect that the right to fly the flag of that State is revoked

(g) Nothing in this Convention is to be understood to impose any obligation on States Parties to permit foreign vessels to fly temporarily their flag or national vessels to fly temporarily a foreign flag.

Article 17

Depositary

This Convention shall be deposited with the Secretary-General of the United Nations.

Article 18

Signature, ratification, acceptance, approval and accession

1. This Convention shall be open for signature by any State at the Headquarters of the United Nations, New York, from 1 September 1993 to 31 August 1994 and shall thereafter remain open for accession.

2. States may express their consent to be bound by this Convention by:

(a) Signature without reservation as to ratification, acceptance or approval;
or

(b) Signature subject to ratification, acceptance or approval, followed by ratification, acceptance or approval; or

(c) Accession.

3. Ratification, acceptance, approval or accession shall be effected by the deposit of an instrument to that effect with the depositary.

Article 19

Entry into force

1. This Convention shall enter into force 6 months following the date on which 10 States have expressed their consent to be bound by it.

2. For a State which expresses its consent to be bound by this Convention after the conditions for entry into force thereof have been met, such consent shall take effect 3 months after the date of expression of such consent.

Article 20

Revision and amendment

1. A conference of States Parties for the purpose of revising or amending this Convention shall be convened by the Secretary-General of the United Nations at the request of one third of the States Parties.

2. Any consent to be bound by this Convention, expressed after the date of entry into force of an amendment to this Convention, shall be deemed to apply to the Convention, as amended.

Article 21

Denunciation

1. This Convention may be denounced by any State Party at any time after the date on which this Convention enters into force for that State.

2. Denunciation shall be effected by the deposit of an instrument of denunciation with the depositary.

3. A denunciation shall take effect one year, or such longer period as may be specified in the instrument of denunciation, after the receipt of the instrument of denunciation by the depositary.

Article 22

Languages

This Convention is established in a single original in the Arabic, Chinese, English, French, Russian and Spanish languages, each text being equally authentic.

DONE AT Geneva this sixth day of May, one thousand nine hundred and ninety-three.

IN WITNESS WHEREOF the undersigned being duly authorized by their respective Governments for that purpose have signed this Convention.

MEĐUNARODNA KONVENCIJA O POMORSKIM PRIVILEGIJAMA I HIPOTEKAMA

Ženeva ,6 maj 1993. godine

DRŽAVE UGOVORNICE ove 7 konvencije,

SVESNE potrebe unapređenja uslova za finansiranje nabavke brodova i razvoj nacionalnih trgovačkih flota,

PPRIZNAVAJUĆI poželjnost međunarodne unifikacije na području pomorskih privilegija i „Mortgage“-a, i zbog toga

UVERENE u nužnost međunarodnog instrumenta koji uređuje pomorske privilegije i „Mortgage“-a,

ODLUČILE SU u tu svrhu da usvoje konvenciju i u tu svrhu su se sporazumele kako sledi:

Priznanje i izvršenje „mortgage“-a, hipoteka i tereta

Član 1.

„Mortgage“-a, hipoteke i upisivi tereti iste prirode, koji će kao upisivi tereti iste prirode kasnije biti nazivani „tereti“, zasnovani na pomorskim brodovima biće priznati i izvršivi u državama ugovornicama pod uslovom:

a) da su takvi „mortgage“-i, hipoteke i tereti zasnovani i upisani u skladu sa pravom države u kojoj je brod upisan;

b) da su javnosti dostupni upisnik i sve isprave koje se moraju pohraniti kod voditelja upisnika prema pravu države u kojoj je brod upisan, kao i da se od voditelja upisnika može dobiti izvadak iz upisnika i kopije tih isprava;

c) da upisnik ili neka isprava iz stava 1. tačke b) ovog člana, sadrži bar ime i adresu lica u čiju je korist „mortgage“, hipoteka ili teret zasnovan ili naznaku da ta osiguranja glase na donosioca, najviši iznos osiguranog iznosa ako je to uslov prema pravu države upisa, ili, drugačije, ako je taj iznos određen u ispravama prilikom osnivanja „mortgage“-a, hipoteka i tereta, kao i datum i druge napomene koje u skladu sa pravom države upisa, određuju red prvenstva u odnosu na druge upisane „mortgage“-e, hipoteke i teret.

Red prvenstva i dejstvo „mortgage“-a, hipoteka i tereta

Član 2.

Red prvenstva upisanih „mortgage“-a, hipoteka i tereta među njima i pod rezervom primene odredbi ove Konvencije, njihovo dejstvo prema trećima određuje se prema pravu države upisa. Međutim, pod rezervom primene odredbi ove Konvencije, za sve što se odnosi na postupak prinudnog izvršenja biće merodavno pravo države u kojoj se sprovodi izvršenje.

Promena vlasništva i upisa

Član 3.

Sa izuzetkom slučajeva predviđenih u čl. 11. i 12. ove konvencije, u svim drugim slučajevima koji imaju za posledicu brisanje upisa broda iz nacionalnog upisnika države ugovornice, ta država neće dopustiti vlasniku broda brisanje upisa broda iz upisnika sve dok svi upisani „mortgage“-i, hipoteke i tereti ne budu

prethodno izbrisani ili se ne dobije pristanak svih poverilaca „mortgage“-a, hipoteka ili tereta. Ipak, kada je brisanje broda iz upisnika obavezno prema nacionalnom pravu države ugovornice, a nije posledica dobrovoljne prodaje, poverioci upisanih „mortgage“-a, hipoteka ili tereta biće obavešteni o brisanju broda koje je u toku s ciljem da im se omogući da preduzmu odgovarajuću radnju u cilju zaštite njihovih interesa; osim u slučaju pristanka poverioca, brisanje broda neće se obaviti pre isteka razumnog roka koji neće biti kraći od tri meseca nakon odgovarajućeg obaveštenja tim poveriocima.

Pod rezervom primene člana 12. stav 5. ove konvencije, brod koji jeste ili je bio upisan u državi ugovornici ne može biti upisan u drugoj državi ugovornici osim ako:

a) država originalnog upisnika ne izda ispravu kojom se potvrđuje da je upis broda brisan; ili

b) država originalnog upisnika ne izda ispravu kojom se potvrđuje da će upis broda biti brisan s neposrednim dejstvom u vreme kada bude obavljen novi upis. Datum brisanja upisa broda biće datum novog upisa broda.

Pomorske privilegije

Član 4.

Svaka od sledećih potraživanja prema vlasniku, zakupcu, menadžeru ili brodaru biće osigurana pomorskom privilegijom na brodu:

a) potraživanja za plate i druge iznose koji se duguju zapovedniku broda, oficirima i drugim članovima brodske posade u vezi sa njihovim zaposlenjem na brodu, uključujući troškove repatrijacije i doprinose za socijalno osiguranje koji se plaćaju u njihovo ime;

b) potraživanje za smrt ili telesne povrede koje su se dogodile na kopnu ili vodi, u neposrednoj vezi sa iskorišćavanjem broda;

c) potraživanja **po osnovu** nagrade za spašavanje broda;

d) potraživanja za lučke takse, troškove plovidbe kanalima i drugim plovim putevima, kao i za troškove pilotaže;

e) deliktne i kvazideliktne potraživanja koja proizilaze iz materijalnog gubitka ili oštećenja prouzrokovano iskorišćavanjem broda, osim gubitka ili oštećenja tereta, kontejnera i putničkih stvari koje se prevoze na brodu.

Nikakva pomorska privilegija neće teretiti brod radi osiguranja potraživanja navedenih u stavu 1. tač. b) i e) ovog člana, koje su nastale ili su posledica:

a) šteta nastalih u vezi sa prevozom ulja ili drugih opasnih i štetnih stvari morem za koje se plaća naknada prema međunarodnim konvencijama ili nacionalnom pravu koje predviđa kauzalnu (objektivnu) odgovornost i obavezno osiguranje ili drugi način osiguranja potraživanja; ili

b) radioaktivnih svojstava ili kombinacije radioaktivnih svojstava sa otrovnim, eksplozivnim ili drugim opasnim svojstvima nuklearnih goriva, ili radioaktivnih proizvoda ili otpada.

Prednost pomorskih privilegija

Član 5.

Pomorske privilegije navedene u članu 4. ove konvencije, imaju prednost u odnosu na upisane „mortgage“-e, hipoteke i terete, i nijedno drugo potraživanje nema

prednost pred tim pomorskim privilegijama, ili pred „mortgage“-ima, hipotekama ili teretima koji odgovaraju zahtevima iz člana 1. ove konvencije, osim u slučajevima predviđenim u članu 12. st. 3. i 4. ove konvencije.

Pomorske privilegije navedene u članu 4. ove konvencije imaju red prvenstva prema navedenom redosledu, s tim da pomorske privilegije koje osiguravaju potraživanja **po osnovu** nagrade za spasavanje broda imaju prednost pred svim drugim pomorskim privilegijama koji terete brod pre vremena u kojem su obavljene radnje zbog kojih je nastala navedena pomorska privilegija.

Pomorske privilegije navedene u članu 4. stav 1. tač. a), b), d) i e) ove konvencije međusobno imaju jednako pravo prvenstva (rangiranje pari passu).

Pomorske privilegije koje osiguravaju potraživanje **po osnovu** nagrade za spasavanje broda imaju red prvenstva suprotan redosledu vremena nastanka potraživanja koju osiguravaju. Smatra se da su takva potraživanja nastala onog dana kada je završena svaka pojedinačna radnja spašavanja.

Druge pomorske privilegije

Član 6.

Svaka država ugovornica može prema nacionalnom pravu priznati i druge pomorske privilegije na brodu, pored onih iz člana 4. ove konvencije, za osiguranje potraživanja prema vlasniku, zakupcu, menadžeru ili brodaru, pod uslovom da će te privilegije:

a) biti podvrgnute odredbama čl. 8, 10. i 12. ove konvencije;

b) biti ugašene

(i) istekom roka od šest meseci od vremena nastanka osiguranog potraživanja, osim ako pre isteka tog roka brod bude zaustavljen ili zaplenjen, a to zaustavljanje ili zaplena dovedu do prisilne prodaje broda; ili

(ii) istekom roka od 60 dana od dana prodaje broda kupcu koji je u dobroj veri, a taj rok počinje da teče od dana kad je prodaja broda upisana u skladu sa pravom države u kojoj je brod upisan nakon prodaje;

bez obzira koji rok protekne prvi: i

c) imati red prvenstva nakon pomorskih privilegija navedenih u članu 4. ove konvencije i nakon upisanih „mortgage“-a, hipoteka i tereta koji ispunjavaju uslove iz člana 1. ove konvencije.

Pravo retencije

Član 7.

Svaka država ugovornica može priznati, u skladu sa nacionalnim pravom, pravo retencije u odnosu na brod koji je u državini:

a) brodograditelja u cilju osiguranja potraživanja za gradnju broda; ili

b) brodopopravljača u cilju osiguranja potraživanja za popravku, uključujući i rekonstrukciju broda obavljenju za vreme takve državine.

Takvo pravo retencije ugasiće se kada brod prestane da bude u državini brodograditelja ili brodopopravljača na način različit od zaustavljanja ili zaplene.

Osobine pomorskih privilegija

Član 8.

Uz rezervu primene odredbi člana 12. ove konvencije, pomorske privilegije prate brod bez obzira na promenu vlasništva ili upisa ili zastave.

Gašenje pomorskih privilegija istekom vremena

Član 9.

Pomorske privilegije iz člana 4. ove konvencije, gase se po isteku roka od godinu dana, osim ako pre isteka tog roka brod ne bude zaustavljen ili zaplenjen, tako da to zaustavljanje ili zaplena dovedu do prisilne prodaje.

Rok od godinu dana iz stava 1. ovog člana počinje da teče:

a) u odnosu na pomorske privilegije navedene u članu 4. stav 1. tačka a) ove konvencije, nakon iskrcaja poverioca sa broda;

b) u odnosu na pomorske privilegije navedene u članu 4 stav 1. tač. b) do e) ove konvencije, od dana kada nastanu osigurana potraživanja; ovaj rok ne može biti obustavljen niti prekinut, s tim da ovaj rok ne teče za ono vreme za koje zaustavljanje ili zaplena broda nisu bili dopušteni po zakonu.

Cesija i subrogacija

Član 10.

Cesija i subrogacija potraživanja koje je osigurano jednom od pomorskih privilegija ima za posledicu cesiju ili subrogaciju te pomorske privilegije.

Na poverioce pomorskih privilegija ne može se subrogirati naknada koja se duguje vlasniku broda na osnovu ugovora o osiguranju.

Obaveštenje o prinudnoj prodaji

Član 11.

Pre prinudne prodaje u državi ugovornici, nadležni organ te države preduzeće potrebne mere da obaveštenje, u skladu sa ovim članom konvencije, bude dostavljeno:

a) organu koji vodi upisnik brodova u državi upisa;

b) svim poveriocima upisanih "mortgage"-a, hipoteka i tereta koji ne glase na donosioca; i

c) svim poveriocima upisanih "mortgage"-a, hipoteka i tereta koji glase na donosioca, kao i svim poveriocima pomorskih privilegija iz člana 4. ove konvencije, pod uslovom da su nadležnoj vlasti koja vodi postupak prinudne prodaje prijavljena njihova potraživanja;

d) upisanom vlasniku broda.

Takvo obaveštenje mora biti dostavljeno najmanje 30 dana pre prinudne prodaje i treba da sadrži:

a) vreme i mesto prinudne prodaje i takve napomene koje se odnose na prinudnu prodaju ili postupak koji vodi prinudnoj prodaji, a koje će nadležni organ države ugovornice koji vodi postupak odrediti kao dovoljne za zaštitu interesa lica koja imaju pravo na obaveštenje; ili

b) ako vreme i mesto prinudne prodaje ne mogu da budu određeni sa sigurnošću, približno vreme i očekivano mesto prinudne prodaje i takve napomene koje se odnose na prinudnu prodaju ili postupak koji vodi prinudnoj prodaji, a koje će nadležni organ države ugovornice koji vodi postupak odrediti kao dovoljne za zaštitu interesa lica koja imaju pravo na obaveštenje. Ako je obaveštenje poslato u skladu sa tačkom b), naknadno obaveštenja biće poslato kada budu poznati tačno vreme i mesto prinudne prodaje, ali u svakom slučaju najmanje sedam dana pre prinudne prodaje.

Obaveštenje iz stava 2. ovoga člana mora da bude u pismenom obliku, i da bude predato bilo preporučenom pošiljkom ili elektronskim, odnosno drugim odgovarajućim sredstvom koje daje potvrdu o prijemu i dostavljeno zainteresiranim licima iz stava 1. ovog člana, ukoliko su poznata. Pored toga, obaveštenje će biti preneto i putem sredstava javnog informisanja (novine) u državi gde se vodi postupak prinudne prodaje i ako se smatra potrebnim od strane nadležnog organa koja vodi postupak prinudne prodaje, u drugim glasilima.

Dejstva prinudne prodaje

Član 12.

U slučaju prinudne prodaje broda u državi ugovornici, svi upisani "mortgage"-i, hipoteke ili tereti, osim onih koje je kupac preuzeo na sebe s pristankom poverioca, kao i sve privilegije i drugi tereti bilo koje prirode prestaju da terete brod pod uslovom:

- a) da se u vreme prodaje brod nalazi na području jurisdikcije te države; i
- b) da je prodaja obavljena prema pravu te države i odredbama člana 11. i ovog člana Konvencije.

Troškovi i izdaci nastali zaustavljanjem ili zaplenom i naknadnom prodajom broda, namiruju se prvi iz iznosa koji je postignut prodajom. Ti troškovi i izdaci, između ostalog, uključuju troškove održavanja broda i izdržavanja posade, kao i plate i druge iznose i troškove iz člana 4. stav 1. tačka a) ove konvencije, nastale od trenutka zaustavljanja ili zaplene broda. Ostatak od iznosa koji je postignut prodajom broda raspoređuje se u skladu sa odredbama ove konvencije do iznosa koji je potreban za namirenje predmetnih potraživanja. Nakon namirenja svih poverioca, ostatak iznosa, ako ga ima, isplatiće se vlasniku broda i biće slobodno prenosiv.

Država ugovornica može predvideti u svom nacionalnom pravu da će u slučaju prinudne prodaje nasukanog ili potopljenog broda, koji je na osnovu naloga nadležnih organa bio uklonjen u svrhu bezbednosti plovidbe ili zaštite morske sredine, troškovi takvog uklanjanja biti plaćeni iz iznosa koji je postignut prodajom broda pre svih ostalih potraživanja osiguranih pomorskim privilegijama na brodu.

Ako je u vreme prinudne prodaje brod u državi brodograditelja i brodograditelja koji na osnovu prava države ugovornice u kojoj se obavlja prinudna prodaja uživaju pravo retencije, taj brodograditelj ili brodograditelj mora da preda brod u državinu kupca, ali je ovlašćen da traži namirenje svojih potraživanja iz iznosa koji je postignut prodajom broda nakon namirenja poverioca pomorskih privilegija iz člana 4. ove konvencije.

Kada je brod koji je upisan u jednoj državi ugovornici bio predmet prinudne prodaje u drugoj državi ugovornici, nadležni organ te države na zahtev kupca će izdati ispravu kojom se potvrđuje da je brod prodat slobodan od svih upisanih "mortgage"-a, hipoteka i tereta, osim onih koje je kupac preuzeo na sebe, kao i svih privilegija i drugih opterećenja pod uslovom da su bili ispunjeni zahtevi iz stava 1. tač. a) i b) ovog člana. Prilikom izdavanja takve isprave, voditelj upisnika mora da izbriše

sve upisane "mortgage"-e, hipoteke i terete osim onih koje je kupac preuzeo na sebe, kao i da upiše brod na ime kupca ili, u zavisnosti od slučaja, da u cilju novog upisa izda ispravu o brisanju iz upisnika.

Države ugovornice moraju da osiguraju da iznos koji je dobijen prinudnom prodajom broda bude stvarno dostupan i slobodno prenosiv.

Domen primene

Član 13.

Ako nije drugačije predviđeno ovom konvencijom, njene odredbe se primenjuju na sve pomorske brodove upisane u državi ugovornici ili u državi koja nije država ugovornica pod uslovom da su njeni brodovi podvrgnuti jurisdikciji države ugovornice.

Ništa u ovoj konvenciji neće stvarati bilo kakvo prava, niti omogućavati izvršenje bilo kakvih prava prema brodu koji je u vlasništvu ili iskorišćivan od strane neke države i namenjen javnim netrgovačkim službama.

Komunikacija među državama ugovornicama

Član 14.

U svrhu primene odredbi čl. 3, 11. i 12. ove konvencije, nadležni organi država ugovornica ovlašćeni su da međusobno neposredno komuniciraju.

Sukob konvencija

Član 15.

Ništa u ovoj Konvenciji neće uticati na primenu odgovarajuće međunarodne konvencije o ograničenju odgovornosti ili nacionalnog prava koje se primenjuje.

Privremena promena zastave

Član 16.

Ako je pomorskom brodu upisanom u upisnik brodova jedne države dopušteno da privremeno vije zastavu druge države, primenjuje se sledeće:

a) u smislu ovog člana, upućivanja u ovoj konvenciji na „državu u kojoj je brod upisan“ ili na „državu upisa“ podrazumeva državu gde je brod bio upisan neposredno pre promene zastave, a upućivanje na organ koji vodi upisnik podrazumeva nadležni organ koji vodi upisnik u toj državi;

b) pravo države upisa merodavno je za priznavanje upisanih „mortgage“-a, hipoteke i tereta;

c) država upisa tražiće da se u njen upisnik unese dodatna beleška koja upućuje na državu čiju zastavu je brodu privremeno dozvoljeno da vije; isto tako država, čiju zastavu je brodu privremeno dozvoljeno da vije, tražiće da se u njen upisnik unese dodatna beleška koja upućuje na državu upisa;

d) nijedna država ugovornica neće dopustiti da brod upisan u toj državi privremeno vije zastavu druge države sve dok se svi upisani „mortgage“-i, hipoteke i tereti ne ispune, ili se ne dobije pismeni pristanak svih poverioca takvih „mortgage“-a, hipoteke i tereta;

e) obaveštenje iz člana 11. ove konvencije takođe mora da bude predato nadležnom organu koji vodi brodski upisnik u državi čiju zastavu je brodu privremeno dozvoljeno da vije;

f) prilikom izdavanja isprave o brisanju iz člana 12. stav 5. ove konvencije, nadležni organ koji vodi upisnik brodova u državi čiju zastavu je brodu bilo privremeno dozvoljeno da vije, na zahtev kupca izdaće ispravu kojom se potvrđuje da je pravo vijenja zastave te države opozvano;

g) ova konvencija ni na koji način ne obavezuje državu ugovornicu da dopusti stranom brodu da privremeno vije njenu zastavu, ili domaćem brodu da privremeno vije stranu zastavu.

Depozitar

Član 17.

Ova konvencija biće deponovana kod generalnog sekretara Ujedinjenih nacija.

Potpisivanje, potvrđivanje, prihvatanje, odobrenje i pristupanje

Član 18.

Ova konvencija biće otvorena za potpisivanje svim državama u glavnom sedištu Ujedinjenih nacija u Njujorku od 1.09.1993. godine do 31.07.1994. godine, a nakon tog datuma biće otvorena za pristupanje.

Države mogu izraziti svoj pristanak da budu obavezane ovom Konvencijom:

a) potpisivanjem bez rezerve u pogledu potvrđivanja, prihvatanja ili odobrenja; ili

b) potpisivanjem koje je podložno potvrđivanju, prihvatanju ili odobrenju, praćeno potvrđivanjem, prihvatanjem, odobrenjem, ili

c) pristupanjem

Potvrđivanje, prihvatanje, odobrenje ili pristupanje obaviće se polaganjem isprava sa takvim učinkom kod depozitara.

Stupanje na snagu

Član 19.

Ova konvencija će stupiti na snagu šest meseci nakon što 10 država pristane da se smatra obavezana njom.

Za državu koja je izrazila pristanak da se smatra obavezanom ovom konvencijom, nakon što se ispune uslovi za njeno stupanje na snagu, takav pristanak proizvodiće dejstvo tri meseca nakon onog dana kada je izražen.

Revizija i izmene i dopune

Član 20.

Konferencija država ugovornica u cilju revizije ili izmena i dopuna ove konvencije, sazvaće generalni sekretar Ujedinjenih nacija na zahtev jedne trećine država ugovornica.

Pristanak na obavezivanje ovom konvencijom, izražen nakon stupanja na snagu izmena i dopuna ove konvencije, smatraće se da se odnosi na Konvenciju kako je izmenjena i dopunjena.

Otkazivanje

Član 21.

Svaka država ugovornica može u bilo kom trenutku da otkáže ovu konvenciju nakon dana kada je ova konvencija stupila na snagu u odnosu na tu državu.

Otkazivanje će se obaviti polaganjem isprave o otkazivanju kod depozitara.

Otkazivanje će proizvesti dejstvo istekom jedne godine, ili dužeg vremenskog perioda koje može biti određeno u ispravi o otkazivanju, nakon što depozitar primi ispravu o otkazivanju.

Jezici

Član 22.

Ova konvencija je sačinjena u jednom originalnom primerku na arapskom, kineskom, engleskom, francusku, ruskom i španskom jeziku, od kojih je svaki tekst jednako verodostojan.

SAČINJENO U ŽENEVI šestog maja hiljadudevetstotinadevedeset i treće.

U POTVRDU NAVEDENOG su dole potpisani predstavnici, za to propisano ovlašćeni od svojih vlada, potpisali ovu konvenciju.

Član 3.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srbije – Međunarodni ugovori“.

OBRAZLOŽENJE

1. USTAVNI OSNOV ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavni osnov za donošenje Zakona o potvrđivanju Međunarodne konvencije o pomorskim privilegijama i hipotekama, usvojene 1993. godine, sadržan je u članu 99. stav 1. tačka 4. Ustava Republike Srbije prema kojem Narodna skupština potvrđuje međunarodne ugovore kada je zakonom predviđena obaveza njihovog potvrđivanja.

2. RAZLOZI ZA POTVRĐIVANJE

Usvajanje Međunarodne konvencije o pomorskim privilegijama i hipotekama (u daljem tekstu: Konvencija) rezultat je potrebe za ostvarivanjem unifikacije u materiji pomorskih privilegija i hipoteka na međunarodnom nivou. Naime, konvencije koje su u ovoj materiji donete 1926. godine i 1967. godine, nikada nisu stupile na snagu, pa se tokom vremena sve više osećala potreba za ostvarivanjem međunarodne zaštite dugoročnog pomorskog kredita, imajući u vidu da nepostojanje međunarodnopravnog instrumenta, kojim bi se ostvarila nužna unifikacija različitih nacionalnih pristupa ovoj materiji, utiče na sigurnost poslovanja međunarodnih kreditora. Naime, različita rešenja nacionalnih zakonodavstava u pogledu broja priznatih pomorskih privilegija dovela su do restriktivnije politike banaka i drugih finansijskih institucija u odnosu na dugoročni pomorski kredit što naročite implikacije ima na zemlje čiji brodovlasnici, ili brodari nabavku brodova zasnivaju upravo na dugoročnom pomorskom kreditu. Imajući ovo u vidu, tokom vremena nametnula se potreba da se pristupi izradi novog međunarodnopravnog instrumenta.

Rad na izradi ove konvencije započet je 1982. godine u okviru Međunarodnog pomorskog odbora (u daljem tekstu: CMI), Međunarodne pomorske organizacije (u daljem tekstu: IMO) i Konferencije Ujedinjenih nacija za trgovinu i razvoj (u daljem tekstu: UNCTAD) a okončan je diplomatskom konferencijom održanoj u Ženevi 6. maja 1993. godine. Konvencija je stupila na snagu 2004. godine, nakon što ju je ratifikovao potreban broj država među kojima su Kraljevina Španija, Ruska Federacija, Litvanija, Estonija, Ukrajina, Monako, Tunis, Saudijska Arabija, Nigerija, Peru, Ekvador i druge.

Osnovni cilj Konvencije je poboljšanje uslova pod kojim se odobravaju krediti za nabavku brodova i to uvođenjem sistema koji će omogućiti najadekvatniju zaštitu hipotekarnih poverioca.

Hipoteka/Mortgage

U vezi ovih pravnih instituta, treba istaći da između ova dva srodna instituta pored značajnih sličnosti postoje i izvesne razlike što je razlog zašto Konvencija kroz ceo tekst koristi formulaciju „mortgage“, odnosno hipoteka“. Naime, treba istaći da se institut „mortgage“-a vezuje za zemlje anglo-američkog pravnog kruga. S tim u vezi, iako ima isti cilj kao i hipoteka na brodu, „mortgage“ ipak uživa nekoliko osobenosti. Za razliku od hipoteke, kod „mortgage“-a brod se može oduzeti od dužnika radi iskorišćavanja od strane poverioca založnog prava. Nadalje, pored tzv. upisanog „mortgage“-a, koji je u Engleskoj prvi put uveden Zakonom o trgovačkoj mornarici, dugo je postojao i tzv. neupisani „mortgage“ koji i dalje uživa sudsku zaštitu pred sudovima zemalja anglo-američkog pravnog kruga. Postojanje ovakvih razlika između hipoteke i „mortgage“-a značajno je uticalo na ostvarivanje unifikacije na međunarodnom nivou u ovoj materiji. Bitno je istaći da je u SFR Jugoslaviji 1985. godine usvojena zakonska novela kojoj je uvedena mogućnost, ukoliko stranke tako ugovore, da hipotekarni poverilac svoje potraživanje namiri iskorišćavanjem broda,

čime se domaće zakonodavstvo približilo rešenjima angloameričkog pravnog sistema.

Konvencija, kao i predhodne dve konvencije, ne pruža definiciju ova dva instituta. Tokom rada na tekstu Konvencije bilo je zahteva da se ova dva pojma definišu, kako bi Konvencija napravila kvalitativan iskorak u odnosu na predhodne dve konvencije i utvrdila koja su stvarna jemstva predmet uređenja ove konvencije. Međutim, zajednička komisija stručnjaka koja je radila na pripremi teksta konvencije utvrdila je da nije moguće dati definiciju koja bi bila prihvatljiva u svim pravnim sistemima. Bilo je pokušaja da se sačini definicija koja će utvrditi samo osnovne osobine ovih instituta. S tim u vezi, u okviru CMI iznet je predlog koji je definisao ove institute kao „upisive terete iste prirode koji su zasnovani na pomorskim brodovima od strane njihovih vlasnika radi osiguranja otplate novca“. Naknadno su izbačene reči „od strane njihovih vlasnika“ kao bi ova konvencija obuhvatila i sudske i ugovorne hipoteke, da bi potom bile izbačene i reči „radi osiguranja otplate novca“.

Konvencija u ograničenom obimu definiše sadržinu pomorske hipoteke uvodeći članom 1. stav 1. tačka a) koliziono pravilo o priznanju hipoteke, po kome će se hipoteka priznati ako je zasnovana i upisana u skladu sa pravom države u kojoj je brod upisan.

Nadalje, ova konvencija u članu 1. stav 1. tačka c) propisuje minimalni obavezni sadržaj upisa hipoteke, pa s tim u vezi propisuje da je neophodno navesti „najviši iznos osiguranog iznosa“, što je izazvalo nezadovoljstvo zemalja anglo-američkog pravnog kruga, jer bi takva odredba onemogućila upisivanje tzv. „open account mortgage“-a kod koga se iznos zaduženja stalno menja. S druge strane, ostale države su smatrale da bi izostavljanjem ovog uslova nastali mnogi drugi problemi, pa bi tako u slučaju zasnivanja više hipoteka na brodu svakom sledećem hipotekarnom poveriocu bila onemogućena procena opterećenosti broda predhodnom hipotekom. Na kraju je nađeno kompromisno rešenje tako što su posle formulacije „najviši iznos osiguranog iznosa“ dodate reči „ako je to uslov prema pravu države upisa“.

Sve češće korišćenje bareboat charter-a, kojim se omogućava da brod za vreme trajanja ovog ugovora bude upisan u upisnik države na čijoj teritoriji bareboat charterer ima prebivalište, odnosno boravište, nametnulo je potrebu da se odgovarajuće rešenje nađe i u ovoj konvenciji, kojim bi se pružila odgovarajuća zaštita hipotekarnim poveriocima na brodu koji se daje pod bareboat charter. S tim u vezi, ova konvencija u članu 16. propisuje da ako je pomorskom brodu upisanom u upisnik brodova jedne države dopušteno da privremeno vije zastavu druge države, u tom slučaju upućivanja na „državu u kojoj je brod upisan“ ili na „državu upisa“ podrazumeva državu gde je brod bio upisan neposredno pre promene zastave. Ovakvim rešenjem se ističe da privremeni upis broda koji je uzet u bareboat charter neće uticati na državnu pripadnost založnih prava upisanih u originarni upisnik.

Pomorske privilegije

Konvencija pravi razliku između dva režima pomorskih privilegija, i to prehipotekarnih privilegija, koje se namiruju pre hipoteke i posthipotekarnih privilegija. U odnosu na prehipotekarne privilegije, Konvencija ne propisuje izričito da one nastaju ex lege u trenutku nastanka samog potraživanja, s tim da iz formulacije teksta Konvencije proizilazi da ona usvaja ovo opšteprihvaćeno načelo. Takođe, Konvencija usvaja načelo da privilegija prati brod u bilo čije ruke brod prešao. Konačno, Konvencija u članu 4. stav 1. propisuje da pomorska privilegija nastaje bez obzira na ličnu odgovornost vlasnika broda, imajući u vidu da navedeni stav propisuje da pomorska privilegija nastaje bez obzira da li je potraživanje usmereno protiv vlasnika, zakupca, menadžera ili brodarka. Iz ove formulacije proizilazi, takođe, da su naručioc (charterer-i) izuzeti, što je razlika u odnosu na odgovarajuću konvenciju iz

1967. godine. Do ovog isključenja je došlo na inicijativu delegacije Velike Britanije kako bi se tekst ove konvencije uskladio sa tekstom Konvencije o privremenom zaustavljanju brodova u pogledu lica koja imaju pravo da zahtevaju zaustavljanje broda u vezi sa kojim je nastalo pomorsko potraživanje.

Konvencija vrši klasifikaciju privilegovanih potraživanja na pet kategorija. Prvu kategoriju čine potraživanja za plate i druge iznose koji se duguju zapovedniku broda, oficirima i drugim članovima brodske posade u vezi sa njihovim zaposlenjem na brodu, uključujući troškove repatrijacije i doprinose za socijalno osiguranje koji se plaćaju u njihovo ime. Drugu kategoriju čine potraživanja za smrt ili telesne povrede koje su se dogodile na kopnu ili vodi, u neposrednoj vezi sa iskorišćavanjem broda. Treću kategoriju čine potraživanja po osnovu nagrade za spašavanje broda. Četvrtu kategoriju čine potraživanja za lučke takse, troškove plovidbe kanalima i drugim plovnim putevima, kao i za troškove pilotaže i petu kategoriju čine deliktna i kvazideliktna potraživanja koja proizilaze iz materijalnog gubitka ili oštećenja prouzrokovanog iskorišćavanjem broda, osim gubitka ili oštećenja tereta, kontejnera i putničkih stvari koje se prevoze na brodu.

Domen primene

Konvencija u članu 13. propisuje da se njene odredbe primenjuju na sve pomorske brodove upisane u državi ugovornici ili u državi koja nije država ugovornica pod uslovom da su njeni brodovi podvrgnuti jurisdikciji države ugovornice. Ovakva odredba ima za cilj da proširi domen primene ove konvencije, jer ako se ima u vidu da će se njene odredbe primenjivati na brod države nečlanice koji se nalazi pod jurisdikcijom države članice, to zapravo znači da će se njene odredbe primenjivati na sve brodove koji se nalaze pod jurisdikcijom države članice.

Prestanak pomorskih privilegija, „mortgage“-a, hipoteke i ostalih stvarnih tereta na brodu

Konvencija u članu 12. propisuje da u slučaju prinudne prodaje broda u državi ugovornici, svi upisani „mortgage“-i, hipoteke ili tereti, osim onih koje je kupac preuzeo na sebe s pristankom poverioca, kao i sve privilegije i drugi tereti bilo koje prirode prestaju da terete brod pod uslovom da se u vreme prodaje brod nalazi na području jurisdikcije te države, kao i da je prodaja obavljena prema pravu te države. Ova odredba ima za cilj zaštitu sticaoca broda.

Imajući u vidu sva rešenja sadržana u Konvenciji, ista predstavlja savremen i najpotpuniji međunarodni sistem zaštite stvarnih jemstava na brodu do danas. Imajući u vidu nastojanje Republike Srbije da unapredi zakonodavni okvir koji će privući svetske brodovlasnike da delove svoje flote upisuju u jedan od domaćih upisnika pomorskih brodova, kao i potrebu da veliki kreditori, odnosno banke ili druge finansijske institucije, dobiju odgovarajući stepen zaštite u odnosu na preveliki broj pomorskih privilegija, pa time i njihov domašaj, što će ih posledično podstaći da odobravaju finansijska sredstva potrebna za kupovinu pomorskih brodova domaćim privrednim društvima, potvrđivanje ove konvencije od velikog je interesa za Republiku Srbiju.

3. FINANSIJSKE OBAVEZE U IZVRŠAVANJU KONVENCIJE

Konvencijom se ne stvaraju finansijske obaveze za njeno izvršavanje.

4. PROCENA FINANSIJSKIH SREDSTAVA POTREBNIH ZA IZVRŠENJE ZAKONA

Za sprovođenje predmetnog zakona nisu potrebna finansijska sredstva.